

> Retouradres Postbus 1600 3800 BP Amersfoort

College van B&W van Gemeente Waalwijk
T.a.v. Afd. Vergunningen
Postbus 10150
5140GB Waalwijk

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

Contactpersoon
Click or tap here to enter
text.

Onze referentie
1127916

Datum 16 augustus 2021
Betreft Wabo advies omgevingsvergunning rijksmonument

Olonummer
5762977

Bijlagen
0

Gegevens beschermd(e) monument(en)

Naam	Sint Clemens
Adres	Loeffstraat 50
Postcode/plaats	5142ES Waalwijk
Gemeente/provincie	Waalwijk; Noord-Brabant;
Monumentnummer	38198

Geacht college,

Op 23 maart 2021 vroeg u mij u te adviseren over de voorgenomen wijziging(en) van bovengenoemd monument op grond van artikel 2.26, derde lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in samenhang met artikel 6.4, eerste lid onder a, van het Besluit omgevingsrecht (Bor). U heeft mij daartoe de aanvraag om een omgevingsvergunning toegezonden.

Op 21 juli 2021 heb ik een set met aanvullende gegevens ontvangen, die ik bij mijn beoordeling heb betrokken.

Advies

Ik adviseer u de gevraagde omgevingsvergunning niet te verlenen.
In onderstaande motivering licht ik dit nader toe.

Bij de beoordeling heb ik de stukken betrokken zoals deze zijn ingediend bij de aanvraag alsmede de later toegezonden aanvullende stukken.

Het plan

Het plan heeft betrekking op het verwijderen van interieurelementen uit de Clemenskerk in Baardwijk. Het gaat om bestanddelen van het rijksmonumenten die onder de bescherming gerekend kunnen worden. Genoemd worden de binnendeuren, een binnenpui in hout en glas-in-lood, de preekstoel, de kerkbanken en de kasten in de sacristie.

Daarnaast wordt in de aanvraag ook verwezen naar het verwijderen van de altaren en de biechtstoelen waarover separaat om advies is gevraagd.

Als reden voor de vergunningaanvraag wordt aangegeven dat delen van het interieur tijdelijk veiliggesteld worden door deze te verwijderen en op te slaan in een geconditioneerde ruimte om beschadiging tijdens werkzaamheden te voorkomen. De bedoeling is om de elementen, in aangepaste vorm terug te plaatsen in de kerk of in de te realiseren nieuwbouw naast de kerk.

Motivering

Voor de Clemenskerk worden plannen ontwikkeld voor het geven van een nieuwe bestemming aan de kerk en nieuwbouw in de omgeving. Dit is van belang want het hebben van een economische drager en een breed gedragen nieuwe maatschappelijke invulling is een voorwaarde voor het voortbestaan van het monument op termijn.

Op 7 oktober 2020 heb ik u in het kader van vooroverleg geadviseerd over een informatieplan voor de herbestemming van de kerk. In mijn advies heb ik gevraagd het programma voor de kerk meer in overeenstemming te brengen met de cultuurhistorische waarden zodat geen afbreuk wordt gedaan aan het monument. Een van de aspecten waar meer rekening mee zou moeten worden gehouden is het interieur van de kerk, de ruimtewerking en de aanwezige interieurelementen. Het monument betreft een neogotische kerkgebouw dat representatief is voor het oeuvre van de architect N.J.H. van Groenendael en waarvan het interieur gaaf bewaard is gebleven in afwerking en ook wat betreft behouden gebleven elementen. Dit draagt bij aan het belang van het monument op rijksniveau. Wanneer plannen worden ontwikkeld zouden deze dan ook rekening moeten houden met de instandhouding van dit interieur, wat betreft ruimtewerking, materialisatie en zo mogelijk ook het behoud van elementen die verwijzen naar de historische functie. Daarbij realiseer ik mij dat er bij herbestemming van de kerk ook monumentale (interieur)waarden kunnen verdwijnen en nieuwe betekenis kan worden toegevoegd. De opgave is om zorgvuldig te zoeken naar een passend nieuw programma en ontwerp daarvoor. De basis daarvoor ligt in de bouwhistorische waardestelling die in uw opdracht naar het interieur is uitgevoerd. Er is op dit moment nog geen plan aan mij voorgelegd waarover ik positief kan adviseren.

Aan de RCE wordt nu wel, voorafgaand aan het verkrijgen van een vergunning voor de herbestemming, om een advies gevraagd over het verwijderen van bovengenoemde interieuronderdelen uit de kerk. Voor het advies van de RCE is de basisvraag of het plan voldoende rekening houdt met de cultuurhistorische en architectuurhistorische waarden van het neogotische kerkgebouw. Het verwijderen van interieuronderdelen uit de kerk betekent een verlies van de betekenis van het kerkinterieur. Een concreet voorstel voor herplaatsing van de elementen waaruit blijkt dat de waarden behouden blijven, ontbreekt. Ik heb begrip voor de aangevoerde reden de elementen veilig te stellen tijdens werkzaamheden, maar dit kan in een stappenplan als onderdeel van een omgevingsvergunning voor de herbestemming van de kerk worden opgenomen. Op basis van de aanvraag zie ik geen reden de elementen voortijdig uit te nemen. Wanneer restauratiewerkzaamheden plaats moeten vinden, zouden de elementen ook in situ kunnen worden beschermd tegen beschadiging. Ik adviseer u te bevorderen dat plannen voor de toekomst van het rijksmonument worden ontwikkeld die voldoende rekening houden met de aanwezige cultuurhistorische waarden. Op basis van het mij nu bekende

herbestemmingsplan waarover ik nog geen positief preadvies kan uitbrengen, kan ik over het uitsluiten van interieuronderdelen niet positief adviseren.

Uitgangspunten

Voor meer informatie over aanpassing, restauratie en verduurzaming van rijksmonumenten kunt u onder andere terecht bij **'Uitgangspunten en overwegingen advisering gebouwde en groene rijksmonumenten'** op www.cultureelerfgoed.nl.

Afschrift en tekeningen

Graag wijs ik u erop dat u op grond van het Bor verplicht bent een afschrift van het ontwerpbesluit en van de beschikking, beide met bijbehorende stukken, op te sturen naar de minister van OCW, via het Omgevingsloket online of omgevingsvergunning@cultureelerfgoed.nl.

Vragen

Mocht u nog vragen hebben over de inhoud van dit advies, dan kunt u contact opnemen met de contactpersoon die in het briefhoofd vermeld staat.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed,

hoofd regio Midden-Zuid